

Uzasadnienie

Miasto Zamość zgodnie z art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach ma obowiązek zorganizować odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy poprzez stworzenie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W zamian za opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi każda gmina zapewnia właścicielom nieruchomości odbiór odpadów komunalnych.

Zgodnie z art. 6 r ustawy z pobranych od mieszkańców opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi Miasto Zamość pokrywa koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- wyposażenia nieruchomości w pojemniki i worki do zbierania odpadów komunalnych,
- obsługi administracyjnej systemu,
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Zgodnie z podjętą w 2020 r. uchwałą Rady Miasta Zamość, od 1 stycznia 2021 r. opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zamieszkałych naliczana jest od ilości zużytej wody z danej nieruchomości. Zmiana poprzedniej metody (od ilości osób zamieszkujących na terenie nieruchomości) podyktowana była koniecznością zbilansowania i usprawnienia systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Zgodnie z przepisami ustawy system powinien się samofinansować, a wysokość ponoszonych przez mieszkańców opłat powinna być ustalona na poziomie zabezpieczającym pokrycie kosztów jego funkcjonowania. System ten powinien funkcjonować na zasadzie zrównoważenia kosztów z dochodami.

Z poniżej przedstawionych danych wynika, że z roku na rok wzrastają koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi przy spadku dochodów z tytułu opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych. Na wzrastające koszty odbioru i zagospodarowania odpadów ma wpływ wiele czynników m.in. wzrost cen paliw przedkładający się na wzrost kosztów transportu odpadów, wzrost kosztów energii elektrycznej, rosnące koszty pracy przez wzrost płacy minimalnej, wzrost kosztów świadczonych usług przez instalacje komunalne, które zagospodarowują odpady komunalne.

Odpady odbierane od mieszkańców trafiają do instalacji komunalnej, gdzie poddawane są procesowi mechaniczno-biologicznego przetworzenia. Tam są sortowane z oddzieleniem możliwych do zagospodarowania surowców. Spora część z posortowanych odpadów nie nadaje się do dalszego przetworzenia i recyklingu, w dalszym procesie powstaje z nich paliwo alternatywne tzw. RDF. Odbiór i zagospodarowanie komponentów do produkcji RDF-u jest dokonywane przez podmiot zewnętrzny (np. cementownie), z którym instalacja komunalna zawiera umowy w trybie przetargu nieograniczonego i ponosi za to dodatkowe koszty.

Tabela 1

Przykładowe stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, obowiązujące na terenie innych gmin

Nazwa gminy	Stawka	Metoda
Podkowa Leśna	11,10 zł	od wody
Łomianki	11,20 zł	od wody
Marki	11,22 zł	od wody
Biała Podlaska	11,40 zł	od wody
Sopot	11,40 zł	od wody
Mińsk Mazowiecki	12,00 zł	od wody
Ustka	12,00 zł	od wody
Łeba	14,50 zł	od wody
Szklarska Poręba	14,60 zł	od wody

Chełm	19,00 zł	od osoby
Opole Lubelskie	21-25,00 zł	od osoby
Biłgoraj	24,00 zł	od osoby
Parczew	25,00 zł	od osoby
Tomaszów Mazowiecki	26,50 zł	od osoby
Puławy	30,00 zł	od osoby
Świdnik	30,00 zł	od osoby
Janów Lubelski	30,00 zł	od osoby
Tomaszów Lubelski	30,00 zł	od osoby
Radzyń Podlaski	36,00 zł	od osoby
Lublin	29, 50 - 33,50 zł	od osoby
Gmina Zamość	22,90 - 40,06 zł	od osoby
Przemyśl	36,00 zł	od osoby
Gorzów Wielkopolski	38,00 zł	od osoby

Tabela 2

Koszty systemu w latach 2021-2025

Rok	Dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Wydatki	Dopłata do systemu
2021	11 812 101,55 zł	12 070 862,32 zł w tym: 11 384 431,74 zł wynagrodzenie Wykonawcy odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych 686 430,58 zł * pozostałe koszty systemu	- 258 760,77 zł
2022	11 237 727,73 zł	13 067 518,48 zł w tym: 11 976 710,99 zł wynagrodzenie Wykonawcy odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych 1 090 807,49 zł * pozostałe koszty systemu	-1 829 790,75 zł
2023	10 914 137,25 zł	14 451 300,00 zł w tym: 13 491 813,30 zł wynagrodzenie Wykonawcy odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych 959 486,70 zł * pozostałe koszty systemu	- 3 537 162,75 zł
2024	10 865 800,00 zł (przy stawce 7 zł za 1 m ³ zużytej wody)	17 400 000,00 zł w tym: 16 300 000,00 zł wynagrodzenie Wykonawcy odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych 1 100 000,00 zł * pozostałe koszty systemu	-6 534 200,00 zł

2025 (plan)	19 100 000,00 zł (przy stawce 12,20 zł za 1 m ³ zużytej wody)	19 100 000,00 zł w tym : 17 000 000,00 zł wynagrodzenie Wykonawcy odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych 2 100 000,00 zł * pozostałe koszty systemu	Bez dopłaty do systemu
------------------------	--	--	-----------------------------------

*** pozostałe koszty systemu obejmują:**

· utrzymanie Punku Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przy ul. Aleje 1-go Maja 16 (PGK sp. z o.o. wystąpiło o renegotiację umowy zawartej na obsługę PSZOK z kwoty 300 000,00 zł za 12 mc na 1 386 000,00 zł za 12 mc),

· obsługę administracyjną Systemu, w tym wynagrodzenie dla pracowników obsługujących System, zakup materiałów biurowych, szkolenia, druki deklaracji i broszur informacyjnych, windykacja należności,

· obsługę Systemu Indywidualnej Segregacji Odpadów SISO w zabudowie wielorodzinnej,

· edukację ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi,

· zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów w zabudowie wielorodzinnej, który jest obowiązkiem Miasta Zamość.

Tabela 3

Koszty systemu w latach 2018-2020 (metoda od ilości osób zamieszkujących na terenie nieruchomości)

Rok	Wydatki	Dochody	Dopłata
2018	9 803 155,00 zł	9 318 176,00 zł	-484 979,00 zł
2019	10 111 070,61 zł	9 501 172,84 zł	-609 897,77 zł
2020	15 606 980,89 zł	11 525 742,46 zł	-4 081 238,42 zł

Z powyższych danych wynika, że zmiana metody naliczania opłaty od 1 stycznia 2021 r. spowodowała zmniejszenie deficytu z poziomu 4 081 238,42 zł (2020 r.) do poziomu 258 760,77 zł (2021 r.)

Sposób obliczania dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2025r.

1 610 000 m³ (ilość zadeklarowanej wody według deklaracji) x 12,20 zł (stawka) = 19 642 000,00 zł (w tym 542 000,00 zł stanowi zniżkę z tytułu kompostowania i Kary Dużej Rodziny), tj.:

19 642 000,00 zł – 542 000,00 zł = 19 100 000,00 zł (dochód z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi).

Ilość zadeklarowanej wody przez właścicieli nieruchomości według złożonych deklaracji za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2024 r. wyniosła 1 610 000 m³. Należy podkreślić, że jest to ilość faktycznie zużytej wody w 2023 r., ponieważ deklaruje się wodę zużytą za rok poprzedni. Zgodnie z danymi PGK Sp. z o.o. w Zamościu, ilość zużytej wody w gospodarstwach domowych w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej za 2023 r. wyniosła 1 664 532 m³. Różnica pomiędzy danymi z deklaracji i danymi PGK Sp. z o.o. wynika z kilku czynników. Po pierwsze dane Spółki obejmują ponad 1000 szt. zainstalowanych u mieszkańców domków jednorodzinnych podliczników, ponadto w wielu przypadkach nieruchomości na jednym liczniku prowadzona jest działalność gospodarcza np. fryzjer i jest ta nieruchomość również zamieszkiwana, bez dodatkowego podlicznika.

W ilości wskazanej przez Spółkę zawiera się także woda w przypadkach awarii u odbiorców na instalacji wodociągowej wewnętrznej za wodomierzem głównym, w tych sytuacjach opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi została naliczana w formie ryczałtu.

Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Zamość przeprowadził w czerwcu 2024 r. kontrolę losowo wybranych 100 nieruchomości w zakresie zgodności zadeklarowanego zużycia wody w deklaracji, a faktycznym zużyciem wody, wskazanym przez PGK Sp. z o.o.

W 99 przypadkach ilość wody zgadzała się, w jednym przypadku zużycie wody zostało błędnie wyliczone.

Dokonując analizy przedstawionych danych stwierdza się, że utrzymanie stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na obecnym poziomie zagraża powiększającym się z roku na rok deficytem, który będzie wymagał pokrycia z budżetu Miasta Zamość, co negatywnie wpłynie na możliwość finansowania innych zadań. Metoda od ilości zużytej wody jest metodą gwarantującą zbilansowanie się systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

W związku z powyższym przedkłada się projekt uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, uiszczanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie miasta Zamość, która określa nowe stawki opłaty od 1 stycznia 2025 r., zapewniające pokrycie wszystkich kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Dyrektor Wydziału
Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
Marcin Nowak